

PAIMENNUSTAIPUMUSTESTI

Pumit ry järjestää 8.–9.9.2021 paimennustaipumustesti (PAIM-T) Lohjalla (Nummi-Pusulassa) Usvanummen tilalla ja kokeeseen on tietenkin pumeilla etuoikeus. Paimennustaipumustesti eli taippari on virallinen koe ja tulos merkitään Kennelliiton jalostustietojärjestelmään eli KoiraNet:iin koiran tietoihin. Paimennustaipumustestiin koira voi osallistua vähintään yhdeksän kuukauden iässä.

Seuraava, koetta käsittelevä teksti, on kopioitu lähes suoraan Kennelliiton Paimennustaipumustestin (PAIM-T) säännöistä. Se voi kuulostaa kovin viralliselta ja hankalalta, mutta toivottavasti kukaan puminsa luontaisista ominaisuuksista kiinnostunut ei jätä tulematta sen vuoksi. Säännöt kuulostavat mutkikkaammilta kuin mitä koe todellisuudessa onkaan. Virallistahan se on, koska kyseessä on virallinen koe, mutta pumien testaaminen antaa tärkeää tietoa käyttäytymismallin ja paimennusominaisuuksien säilyttämisessä.

Testi on virallinen, mutta tunnelma testissä taatusti ei. Toivottavasti mahdollisimman moni tulee mukaan! Mitään paimennukseen liittyvää ei tarvitse osata ennakkoon – ei ohjaajan eikä koiran. Tuomari kertoo, mitä tehdään ja auttaa tarvittaessa.

Taipparin tarkoituksena on selvittää koiran kiinnostusta laumaeläimiä kohtaan, halukkuutta yhteistyöhön ohjaajan kanssa, päättäväisyyttä hallita lauman liikkeitä sekä luonnollista pyrkimystä tasapainoon (ohjaaja on kello kahdessa toista, koira kello kuudessa ja lauma välissä).

Testi on kaksiosainen. Ensimmäisessä osassa on tarkoitus varmistaa koiran perussosiaalisuus ja toisessa osassa testataan koiran paimennustaipumuksia.

Ensimmäinen osa eli sosiaalisuutta testaava osa on neliosainen:

A) SOSIAALISUUS IHMISIÄ KOHTAAN

Tuomari hakee kontaktia koiraan varmistuakseen sen sosiaalisuudesta sekä itsehillinnästä. Ohjaaja kävelee koira hihnassa ihmisjoukon läpi. Ihmisiin kohdistuvaa aggressiivisuutta tai pelkoa ei hyväksytä.

B) SOSIAALISUUS KOIRIA KOHTAAN

Ohjaaja kävelee kytketyn koiransa kanssa ihmisjoukon läpi, jossa on kytkettyjä koiria. Ryhmässä olevien koirien on käytäyttyävä rauhallisesti. Koiran on myös tässä tilanteessa käytäyttyävä normaalisti ja neutraalisti muita koiria kohtaan.

C) ÄÄNIHERKKYYS

Tässä joko tuomari tai avustaja aiheuttaa kovan, äkillisen äänen. Koiran tulisi reagoida pelottomasti; luonnollinen, valpas reaktio hyväksytään. Ääni voidaan aiheuttaa esim. rapisevalla muovipussilla tms. Laukausta ei sallita.

D) SUHDE OHJAAJAAN

Tuomari arvioi koiran luottamusta ohjaajaansa epätavallisessa tilanteessa. Tätä ei arvostella tottelevaisuustehtävänä. Koira tekee yhteistyötä ohjaajansa kanssa ja heillä on hyvä keskinäinen suhde.

Koira ohjataan esteen, esim. matalan aidan yli. Lisäksi avustaja tai tuomari pitää koiraa hihnassa, kun ohjaaja poistuu koiran luota vähintään 15 m päähän. Koira ei saa osoittaa stressiä tai paniikkia. Tuomarin merkistä ohjaaja kutsuu koiran luokseen.

Toinen osa mittaa paimennustaipumusta. Tässä tuomari antaa koiralle riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia osoittaa taipumuksiaan. Tuomari voi neuvoa ohjaajaa ja ohjaaja saa kehua koira, mutta ei syöttää eikä leikkiä sen kanssa testin aikana.

A) LAUMAN LÄHESTYMINEN

Lauma on häkissä ja ensin ohjaaja kävelee kytketyn koiran kanssa häkin ympärillä. Ajatuksena on, että koira huomaa lampaat ja sitä rohkaistaan kiinnostumaan niistä. Sitten mennään testin lähtöpisteeseen, koira edelleen kytkettynä. Lähtöpiste on n. 50 m etäisyydellä häkistä ja ohjaaja lähtee hitaasti kävelemään kytketyn koiran kanssa kohti häkkiä. Koira päästetään irti n. 10 m kävelyn jälkeen. Tuomari arvioi koiran kiinnostusta lampaisiin siitä hetkestä, kun ohjaaja lähtee liikkeelle. Tuomari ohjeistaa jatkoa tilanteen mukaan.

B) KONTAKTI LAUMAAN

Tuomari voi pyytää ohjaajaa menemään häkin sisälle koira kytkettynä. Jos tuomari katsoo koiran asenteen olevan oikea, voi koiran päästää tuomarin luvalla irti. Jos koira on aggressiivinen tai pelkää, testi keskeytetään.

C) KIINNOSTUS JA ALOITEKYKY

Koiran tulisi olla testin aikana kiinnostunut lampaista vähintään kahden minuutin ajan. On toivottavaa, että koira pyrki kontrollloimaan lauman liikkeitä ohjaajan käskemättä.

Koiran luonnollinen sosiaalisuus ja paimennustaipumus arvostellaan erikseen. Sosiaalisuuden testauksessa koira voi joko läpäistä (L), ei läpäistä (EL) tai koira voidaan hylätä (HYL) aggressiivisuuden takia. Koira ei voi osallistua paimennustaipumusosioon, jos se ei läpäise sosiaalisuusosiota.

Tuomari voi arvostella paimennustaipumuksen erinomaiseksi (ERI), hyväksi (H), puutteelliseksi (P) tai koira voidaan hylätä (HYL), jos se on aggressiivinen lampaita kohtaan.

Hylätyt koirat voivat osallistua testiin uudelleen aikaisintaan vuoden kuluttua. Jos koiran paimennustaipumus arvioidaan puutteelliseksi (P) voi se osallistua testiin uudelleen toisena ajankohtana.

***Teksti:** Helena Mattila*

***Kuvat:** Leena Wallin*

